

# Nadzór nad kąpieliskami i miejscami okazjonalnie wykorzystywanymi do kąpeli

## PROWADZENIE NADZORU NAD KĄPIELISKAMI I MIEJSCAMI OKAZJONALNIE WYKORZYSTYWANYMI DO KĄPIELI W ŚWIETLE PRZEPISÓW

Od 1 stycznia 2018 r. obowiązuje **nowa ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo Wodne (Dz. U. z 2023 r. poz. 1478 ze zm.)**, która zastępuje dotychczas obowiązującą ustawę z 18 lipca 2001 r. o tej samej nazwie (Dz.U. z 2017 r. poz. 1121).

Podobnie jak w poprzedniej ustawie Prawo Wodne obecna także zawiera zapisy dające delegację do wydania przepisów wykonawczych dla Ministra Zdrowia:

- w sprawie nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i w miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpeli (art. 48 ust 1) - **rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 stycznia 2019 r. w sprawie nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu wykorzystywanym do kąpeli (Dz. U. z 2019 r., poz. 255)**,
- sprawie ewidencji oraz sposobu oznakowania kąpielisk i miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpeli (art. 49) - **rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 21 grudnia 2018 r. w sprawie ewidencji oraz sposobu oznakowania kąpielisk i miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpeli (Dz. U. z 2018 r. poz. 2476)**,

oraz dla Ministra Środowiska do wydania rozporządzenia w sprawie profilu wody w kąpielisku – rozporządzenie ukazało się **dnia 4 listopada 2019 r. (Dz. U. z 2019 r. poz. 2206)**.

Głównym powodem do uchwalenia nowej ustawy było konieczność dostosowania się do wymogów Dyrektywy 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z 23 października 2000 r. ustanawiającej ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (Dz.U. L 327, s. 1 ze zm.; dalej: dyrektywa 2000/60/WE) oraz zwiększenie czytelność aktu prawnego, które wcześniej był wielokrotnie nowelizowany.

Celem ustawy jest zachowanie, ochrona i poprawa jakości środowiska oraz ochrona zdrowia ludzkiego.

Ustawa Prawo Wodne z 20 lipca 2017 r. wprowadziła nowe definicje m.in.: miejsce okazjonalnie wykorzystywanych do kąpeli, które zastępuje wcześniej funkcjonujące miejsce wykorzystywane do kąpeli (pojęcie miejsce wykorzystywane do kąpeli zostało całkowicie usunięte z ww. aktu prawnego).

Ponadto w ustawie określono nowe zasady organizacji i funkcjonowania miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpeli. Podobnie jak w przypadku kąpielisk miejsca okazjonalnie wykorzystywane do kąpeli będą ustanowione w drodze uchwały rad gmin.

### DEFINICJE

**Kąpielisko** – rozumie się przez to wyznaczony przez radę gminy wydzielony i oznakowany fragment wód powierzchniowych, wykorzystywany przez dużą liczbę osób kąpiących się, pod warunkiem, że w stosunku do tego kąpieliska nie wydano stałego zakazu kąpeli;

Kąpieliskiem nie jest:

- pływalnia, basen pływacki lub uzdrowiskowy,
- zamknięty zbiornik wodny podlegający oczyszczaniu lub wykorzystywaniu w celach terapeutycznych,
- sztuczny, zamknięty zbiornik wodny, oddzielony od wód powierzchniowych i wód podziemnych.

**Miejsce okazjonalnie wykorzystywane do kąpeli** - rozumie się przez to wykorzystywany do kąpeli wydzielony i oznakowany fragment wód powierzchniowych niebędący kąpieliskiem. Należy jednak zaznaczyć, iż zgodnie z art. 39 ust. 1 ww. ustawy rada gminy może wyrazić (w drodze uchwały) zgodę na utworzenie miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpeli, gdy nie jest uzasadnione utworzenie kąpieliska. Sezon kąpielowy określony dla miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpeli nie powinien być dłuższy niż 30 dni w roku kalendarzowym.

Miejsca okazjonalnie wykorzystywane do kąpeli mają zapewnić bezpieczeństwo osobom kąpiącym się podczas krótkotrwałego wypoczynku letniego np.: obozy harcerskie, sezonowe ośrodki wypoczynkowe bądź gospodarstwa agroturystyczne.

Ustawa także definiuje pojęcia:

**Organizator** – to osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, która prowadzi kąpielisko lub miejsce okazjonalnie wykorzystywane do kąpeli albo podjęła się organizacji kąpieliska lub miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpeli. Organizatorem może być również gmina.

**Profil wody w kąpielisku** – to zespół danych i informacji dotyczących cech fizycznych, geograficznych i hydrologicznych wody w kąpielisku oraz wód powierzchniowych, mających wpływ na ich jakość, wraz z identyfikacją i oceną przyczyn występowania zanieczyszczeń mogących wywierać niekorzystny wpływ na jakość wody w kąpielisku i stan zdrowia osób z niego korzystających.

**Sezon kąpielowy** – okres określony przez radę gminy w uchwale, obejmujący okres między 1 czerwca, a 30 września.

## **I. OBOWIĄZKI ORGANIZATORA KĄPIELISKA**

1. Organizator kąpieliska jest zobowiązany przekazać wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta wniosek o umieszczenie kąpieliska w wykazie kąpielisk – do 31 grudnia roku poprzedzającego sezon kąpieliskowy.

Wniosek musi zawierać:

- Imię i nazwisko lub nazwę oraz adres organizatora;

- Nazwę i adres kąpieliska oraz opis granic kąpieliska (na mapie topograficznej) lub wykaz współrzędnych punktów załamania granic kąpieliska;
- Długość linii brzegowej kąpieliska;
- Przewidywaną, maksymalną liczbę osób korzystających dziennie z kąpieliska;
- Termin otwarcia i zamknięcia kąpieliska;
- Opis infrastruktury kąpieliska, w tym urządzeń sanitarnych;
- Opis sposobu gospodarki odpadami.

Ponadto do wniosku dołącza się:

- Pozwolenie wodnoprawne;
  - Informacje dotyczące planowanego kąpieliska:
    - aktualny profil wody (który należy przekazać również do Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie),
    - status kąpieliska w poprzednim sezonie kąpielowym (czynne, nieczynne, lub informacja, iż kąpielisko jest nowoutworzone),
    - ocenę jakości wody i klasyfikacji wody w kąpielisku w poprzednim sezonie kąpielowym (jeżeli wniosek dotyczy istniejącego już kąpieliska),
    - udogodnienia i środki podjęte w celu promowania kąpeli.
- Zgodę na utworzenie kąpieliska właściciela wód oraz właściciela gruntu przylegającego do kąpieliska

2. Organizator jest obowiązany oznakować kąpielisko przy użyciu tablicy informacyjnej widocznej, czytelnej, umieszczonej w jego bezpośrednim pobliżu, zawierającej:

- napis: „Kąpielisko” i jego nazwę;
- adres, telefon i adres strony internetowej właściwego urzędu gminy odpowiedzialnego za określenie wykazu kąpielisk i prowadzenie ich ewidencji oraz udzielanie informacji społeczeństwu;
- nazwę albo imię i nazwisko, adres i numer telefonu organizatora kąpieliska; w przypadku gdy organizatorem kąpieliska jest osoba fizyczna, może on odstąpić od umieszczenia adresu;
- adres i numer telefonu właściwego państwowego inspektora sanitarnego kontrolującego dane kąpielisko oraz adres strony internetowej serwisu kąpieliskowego prowadzonego przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej;
- bieżącą ocenę jakości wody w kąpielisku;
- klasyfikację jakości wody w kąpielisku;
- ogólny opis wody w kąpielisku, sporządzony w oparciu o profil wody w kąpielisku, przedstawiony w języku nietechnicznym;
- w przypadku wód w kąpieliskach, w których mogą występować krótkotrwałe zanieczyszczenia, informacje:
  - o możliwości występowania krótkotrwałych zanieczyszczeń,
  - o liczbie dni, w których kąpiel była zakazana w czasie poprzedniego sezonu kąpielowego, z uwagi na krótkotrwałe zanieczyszczenie,
  - stanowiące ostrzeżenie o każdym takim występującym lub przewidywanym zanieczyszczeniu;

- rodzaj i spodziewany czas trwania sytuacji wyjątkowej podawany w trakcie wydarzeń lub splotu wydarzeń mających wpływ na jakość wody w kąpielisku w danej lokalizacji, którego występowania nie przewiduje się przeciętnie częściej niż raz na cztery lata;
- informację o zakazie kąpieli wraz ze wskazaniem przyczyny zakazu;
- informację o sezonie kąpielowym określonym dla kąpieliska;
- dane o temperaturze wody, temperaturze powietrza i sile wiatru.

W przypadku zaprzestania prowadzenia przez organizatora kąpieliska, traci ono swój status, a organizator jest zobowiązany do oznakowania obszaru czytelną informacją o zaprzestaniu prowadzenia kąpieliska i usunięcia oznakowania tych miejsc niezwłocznie (nie później niż w ciągu 3 dni od zamknięcia kąpieliska)

3. Organizator zobowiązany jest do wykonania badań jakości wody w ramach kontroli wewnętrznej, która obejmuje:

- ustalenie przed rozpoczęciem sezonu kąpielowego w porozumieniu z właściwym państwowym powiatowym inspektorem sanitarnym harmonogramu pobrania próbek wody z kąpieliska w sezonie kąpielowym;
- systematyczne wizualne nadzorowanie wody w kąpielisku i wody zasilającej kąpielisko pod kątem występowania zanieczyszczeń niekorzystnie wpływających na jakość wody i stanowiących zagrożenie zdrowia kąpiących się osób,
- pobieranie próbek wody w kąpielisku w punktach ustalonych z właściwym państwowym powiatowym inspektorem sanitarnym,
- pobieranie dodatkowych próbek wody w kąpielisku w terminie 7 dni po ustaniu krótkoterminowego zanieczyszczenia,
- badanie próbek wody w laboratoriach Państwowej Inspekcji Sanitarnej lub w laboratoriach o udokumentowanym systemie jakości prowadzonych badań wody, zatwierdzanych przez Państwową Inspekcję Sanitarną,
- badanie wody z kąpieliska w zakresie i metodami referencyjnymi zgodnymi z przepisami,
- dokumentowanie i niezwłoczne przekazywanie wyników badań właściwemu państwowemu powiatowemu inspektorowi sanitarnemu:
  - jeśli wyniki badań próbek wody nie odpowiadają wymaganiom określonym w rozporządzeniu Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody w kąpielisku i miejscu wykorzystywanym do kąpieli (Dz. U. z 2019r. poz. 255) - w dniu pozyskania wyniku;
  - jeśli wyniki badań odpowiadają wymaganiom ww. rozporządzenia - w ciągu 3 dni od dnia otrzymania wyniku,
- informowanie właściwego państwowego powiatowego inspektora sanitarnego o wystąpieniu zmian, które mogłyby mieć wpływ na pogorszenie jakości wody w kąpielisku oraz o każdym zawieszeniu harmonogramu pobrania próbek w ramach kontroli wewnętrznej i jego przyczynach,
- informowanie kąpiących się osób o jakości wody w kąpielisku i zaleceniach organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej (m.in. o zakazie kąpieli),
- ustalenie przyczyn zanieczyszczenia wody w kąpielisku i podejmowanie działań mających na celu ochronę zdrowia ludzkiego i poprawę jakości wody.

## **II. PROFIL WODY W KĄPIELISKU ORAZ SERWIS KĄPIELISKOWY**

W celu pełnego wdrożenia dyrektywy 2006/7/WE konieczne jest sporządzanie także tzw. profilu wody w kąpielisku. Jego częścią składową są opisy cech fizycznych, geograficznych i hydrologicznych w kąpielisku i wód powierzchniowych wokół kąpieliska, w celu określenia zanieczyszczeń, które mogłyby być źródłem zagrożeń zdrowotnych oraz identyfikacja tych zanieczyszczeń. Część informacji potrzebnych do sporządzenia profilu wody zawarta jest w katastrze wodnym.

Znacząca część danych niezbędnych do sporządzenia profilu wody w kąpielisku może być pozyskana z operatu wodno-prawnego sporządzanego w celu uzyskania pozwolenia wodno-prawnego.

### **1. Organizator:**

- sporządza profil wody zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 4 listopada 2019r. w sprawie profilu wody w kąpielisku (Dz. U. z 2019 r. poz. 2206),
- przekazuje sporządzony profil właściwemu wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta oraz Państwowemu Gospodarstwu Wodnemu Wody Polskie,
- nieodpłatnie przekazuje Głównemu Inspektorowi Sanitarnemu profil wody w kąpielisku w formie papierowej lub elektronicznej za pośrednictwem internetowego serwisu kąpieliskowego przed otwarciem sezonu kąpielowego.

Serwis Kąpieliskowy znajdujący się pod adresem <https://sk.gis.gov.pl/> jest platformą mającą na celu rozpowszechnienie informacji o funkcjonujących w kraju kąpieliskach. Jest on źródłem szeregu informacji m. in. o lokalizacji kąpielisk, czasu trwania sezonu kąpielowego, aktualne oceny jakości wody w kąpieliskach, informacje o zakazie kąpeli czy informacje o infrastrukturze (np.: możliwości cumowania sprzętu, miejscu na grill/ognisko, dostępności natrysków).

Serwis kąpieliskowy prowadzony jest przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej, ale daje także możliwość założenia darmowego konta dla administratora/organizatora kąpieliska w celu wprowadzania dodatkowych informacji takich jak np.: godziny otwarcia i zamknięcia kąpieliska, temperatura wody i powietrza, rodzaju wywieszanej flagi czy udostępnienia sporządzonego profilu wody w kąpielisku. Włączenie się administratorów/organizatorów kąpielisk do prowadzenia ww. serwisu daje możliwość uzyskania przez zainteresowanych szerszych informacji co niewątpliwie zwiększa atrakcyjność kąpielisk.

Organy administracji publicznej są obowiązane udostępnić informacje, które mogą być wykorzystywane przy sporządzaniu profilu wody w kąpielisku.

## **III. OBOWIĄZKI WÓJTA, BURMISTRZA, PREZYDENTA MIASTA DOTYCZĄCE KĄPIELISK**

1. Przyjmowanie wniosków od organizatorów kąpielisk do 31 grudnia o umieszczenie kąpieliska w wykazie kąpielisk.

2. Wzywianie do uzupełnienia wniosku (w przypadku stwierdzenia braków w ciągu 7 dni od dnia doręczenia).
3. Przygotowanie projektu uchwały, obejmującego wykaz planowanych kąpielisk, sporządzony po rozpatrzeniu wniosków organizatorów kąpielisk oraz kąpielisk dla których gmina będzie organizatorem.
4. Podanie do publicznej wiadomości projektu uchwały, w sposób zwyczajowo przyjęty, określając miejsce, formę i termin składania uwag i propozycji zmian do tego projektu, który nie może być krótszy niż 21 dni od dnia ogłoszenia.
5. Rozpatrywanie uwag i propozycji zmian zgłoszonych do projektu w terminie 14 dni od dnia upływu ich składania.
6. Przekazanie najpóźniej do dnia 28 lutego projektu uchwały wraz z wnioskami organizatorów do zaopiniowania właściwemu Państwowemu Gospodarstwu Wodnemu Wody Polskie, Wojewódzkiemu Inspektorowi Ochrony Środowiska, Państwowemu Powiatowemu Inspektorowi Sanitarnemu. Organy te w terminie 14 dni wydają opinie do przekazanego projektu.
7. Rada gminy w drodze uchwały określa corocznie do 20 maja, wykaz kąpielisk na terenie gminy.
8. Wójt, burmistrz, prezydent miasta prowadzi i aktualizuje ewidencję kąpielisk.
9. Przechowywanie dokumentacji dotyczącej ewidencji kąpielisk przez okres 10 lat od dnia dokonania danego wpisu.
10. Nieodpłatne przekazywanie informacji zawartych w ewidencji kąpielisk na wniosek właściciela wód, właściciela gruntu przylegającego do kąpieliska, właściwemu państwowemu powiatowemu inspektorowi sanitarnemu oraz organów właściwych w sprawach gospodarowania wodami.

#### **IV. ZADANIA I OBOWIĄZKI PAŃSTWOWEJ INSPEKCJI SANITARNEJ W ZAKRESIE NADZORU NAD KĄPIELISKAMI**

Kontrola urzędowa organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej polegać będzie na:

1. wyznaczeniu punktów pobierania próbek wody do badań z kąpieliska,
2. pobieraniu, transporcie i badaniu próbek wody z kąpieliska metodami referencyjnymi, przed sezonem oraz w przypadku zaistnienia sytuacji mogącej powodować pogorszenie jakości wody w kąpielisku,
3. ocenie kontroli wewnętrznej prowadzonej przez organizatora kąpieliska,
4. ocenę i klasyfikację jakości wody w kąpielisku.

Za przeprowadzenie badań próbek wody z kąpieliska będzie odpowiedzialny organizator kąpieliska, w ramach kontroli wewnętrznej.

Nadzór nad jakością wody, jej ocenę i klasyfikację prowadzą organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

Wyróżniono ocenę bieżącą oraz po sezonie kąpielowym i czteroletnią. Na podstawie wyników badań dokonywana będzie *ocena bieżąca* jakości wody, która może być podstawą do wydania tymczasowego zakazu kąpiei, w przypadku złych wyników badań. Ocena dokonywana *po sezonie* służy do sporządzania raportów składanych Komisji Europejskiej o stanie jakości wody w krajowych kąpieliskach. *Ocena czteroletnia* służy do ustalenia klasyfikacji jakości wody w kąpielisku.

Zgodnie z zaleceniami dyrektywy wprowadzono klasyfikację jakości wody kąpielisku, określając ją jako: „niedostateczną”, „dostateczną”, „dobrą” i „doskonałą”. Kąpielisko może funkcjonować, jeżeli jakość wody w nim została sklasyfikowana co najmniej jako „dostateczna”.

Organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej niezwłocznie i nieodpłatnie przekazują organizatorowi kąpieliska, wójtowi, burmistrzowi i prezydentowi miasta informację dotyczącą ocen jakości wody w kąpieliskach (a także o miejscach okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli), klasyfikacji wody w kąpielisku oraz zakazie kąpieli.

**Ponadto do zadań i obowiązków Państwowej Inspekcji Sanitarnej należeć będzie:**

1. wydawanie opinii do projektu uchwały o wykazie kąpielisk przekazanego przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta,
2. przedstawianie Komisji Europejskiej przed rozpoczęciem sezonu kąpielowego, informacji o liczbie kąpielisk wraz z podaniem przyczyny zmian w ich liczbie w porównaniu do poprzedniego sezonu kąpielowego wraz z wykazem kąpielisk,
3. sporządzanie sprawozdań, przedstawiających przyczyny ewentualnego zawieszenia stosowania harmonogramu pobierania próbek wody i przekazania ich do Głównego Inspektoratu Sanitarnego, celem przekazania wraz ze sprawozdaniem rocznym Komisji Europejskiej,
4. wprowadzenie w razie konieczności, zakazu kąpieli w danym sezonie kąpielowym albo tymczasowego zakazu kąpieli,
5. prowadzenie i aktualizacja internetowego serwisu kąpieliskowego zawierającego informacje dotyczące kąpielisk.